

Na osnovu člana 11. stav 1. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20) i člana 49. Statuta Akcionarskog društva za osiguranje „ Drina osiguranja“ Milići, Upravni odbor Društva na sjednici održanoj dana 31.12.2020. godine, a po dobijenom Privremenom rješenju Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH broj:01-06.-3-059-3440/20 od 24.11.2020.godine donio je:

**USLOVE
ZA OBAVEZNO OSIGURANJE VLASNIKA VAZDUHOPLOVA
OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PROUZROKOVANU TREĆIM LICIMA I PUTNICIMA**

I. Uvodne odredbe

Član 1.

1. Po ovim Uslovima za obavezno osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima (u daljem tekstu: Uslovi) osigurava se:
- a) odgovornost vlasnika vazduhoplova za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima;
  - b) odgovornost operatora drona i/ili vlasnika drona za štetu prema trećim licima na zemlji na teritoriji BiH.

**II. Obavezna odgovornost vlasnika vazduhoplova za štetu
prouzrokovanu trećim licima i putnicima**

Član 2.

Pojedini izrazi u ovom dijelu Uslova, imaju sljedeća značenja:

- 1) **Osiguravač** – Akcionarsko društvo za osiguranje „Drina osiguranje“ Milići, Filijala Tuzla sa kojom je zaključen ugovor o osiguranju,
- 2) **Ugovarač osiguranja** – lice koje sa Osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju u skladu sa ovim Uslovima,
- 3) **Osiguranik** – lice čija se odgovornost pokriva u skladu sa odredbama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („ Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20, u daljem tekstu: Zakon) i odredbama ovih Uslova,
- 4) **Vazdušni prevoznik** – preduzeće za vazdušni prevoz (saobraćaj) sa valjanom operativnom licencom,
- 5) **Vazduhoplov** – svaka naprava koja može da se kreće ili održava u vazduhu i koja ispunjava propisane uslove za bezbjednu vazdušnu plovību, a za koju postoji obaveza registrovanja u skladu sa posebnim zakonima,
- 6) **Let vazduhoplova u odnosu na:**
  - a. **putnika i ručnu prtljagu** – vrijeme prevoza putnika vazduhoplovom, uključujući njihovo ukrcavanje i iskrcavanje,
  - b. **teret i predatu prtljagu** – vrijeme prevoza tereta i prtljage od trenutka predaje tereta ili prtljage avioprevozniku do trenutka njihove isporuke ovlašćenom primaocu,
  - c. **treća lica** – upotrebu vazduhoplova od trenutka davanja snage motorima u svrhu voženja po površini zemlje ili stvarnog polijetanja do trenutka kada je vazduhoplov na površini zemlje, a njegovi motori su potpuno zaustavljeni, kao i kretanje vazduhoplova pomoću vozila za vuču ili guranje, odnosno pomoću sila koje su tipične za pogon ili uzgon vazduhoplova, posebno vazdušnim strujama,

- 7) **Putnik** – svako lice koje se prevozi vazduhoplovom uz saglasnost vlasnika ili korisnika ili operatera vazduhoplova, osim članova letачke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti za vrijeme leta vazduhoplova,
- 8) **Treće lice** – svako pravno ili fizičko lice, osim putnika i članova letачke i kabinske posade vazduhoplova, koji su na dužnosti za vrijeme leta vazduhoplova,
- 9) **Domaći vazdušni saobraćaj** – letenje kod koga se mjesto polaska i mjesto opredjeljenja nalazi na teritoriji BiH,
- 10) **Međunarodni vazdušni saobraćaj** – letenje pri čijem se obavljanju mjesto polaska ili mjesto opredjeljenja nalaze na teritoriji dvije države ili na teritoriji jedne države, ako je predviđeno međusletanje na teritoriji druge države,
- 11) **Komercijalna operacija** – operacija vazduhoplova koja se obavlja uz naknadu/najam,
- 12) **Osigurana suma** – iznos do kojega se pokriva odgovornost osiguranika, posebno za štete na stvarima, a posebno za štete na licima i predstavlja maksimalnu obavezu društva za osiguranje po jednom štetnom događaju,
- 13) **Premija** – novčani iznos koji Ugovarač osiguranja plaća Osiguravaču po osnovu ugovora o osiguranju,
- 14) **Nesrećni slučaj (nesreća)** – događaj u odnosu na koji se zaključuje ugovor o osiguranju, koji mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja/putnika/treće osobe, a koji bi mogao dovesti do ostvarenja odštetnog zahtjeva uslijed nastupanja osiguranog slučaja,
- 15) **Korisnik osiguranja** – lice kome se vrši isplata osigurane sume, odnosno naknade,
- 16) **Polisa** – potvrda, odnosno isprava o ugovoru o osiguranju i služi kao dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju,
- 17) **Najviša dozvoljena masa vazduhoplova pri uzlijetanju** (eng. Maximum Take Off Mass, MTOM) - najviša dozvoljena masa vazduhoplova pri uzlijetanju koja odgovara odobrenoj masi specifičnoj za svaki tip vazduhoplova i koja je utvrđena u uvjerenju o plovidbenosti vazduhoplova,
- 18) **Specijalna prava vučenja** (eng. Special Drawing Right, SDR) – obračunska jedinica koju određuje Međunarodni monetarni fond.

Opšte odredbe

Član 3.

1. Osiguravač se obavezuje da korisniku osiguranja, a po osnovu odgovornosti vlasnika i korisnika vazduhoplova za štetu prouzrokovanu putnicima, stvarima i trećim licima, u smislu zakonskih propisa, naknadi:
  - a) štete prouzrokovane trećim licima za vrijeme leta vazduhoplova,
  - b) štete koje pretrpi putnik za vrijeme leta vazduhoplova,
  - c) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja ličnih stvari putnika koje se nalaze u kabini vazduhoplova,
  - d) štete na stvarima zbog gubitka, odnosno oštećenja tereta i predate prtljage.
2. U smislu prethodnog stava ovog člana, Osiguravač se obavezuje da trećem licu ili putniku naknadi po njegovom odštetnom zahtjevu sve iznose za koje je ovaj obavezan u smislu propisa, i to:
  - a) za slučaj smrti,
  - b) za slučaj tjelesnih povreda,
  - c) gubitka, oštećenja, uništenja prtljage i tereta, odnosno štete na imovini trećih osoba.
3. Obaveza Osiguravača po jednom štetnom događaju ne može preći iznos predviđen polisom osiguranja (suma osiguranja).

4. Ugovor o osiguranju ne pokriva štete iz stava 1. tačke c) i d) ovog člana ako se vazduhoplov ne koristi u komercijalne svrhe.
5. Ugovorom o osiguranju pokrivene su i štete zbog rizika rata, terorističkih aktivnosti, otmice, sabotaže, nezakonitog prisvajanja vazduhoplova i pobune.
6. Izuzetno od odredbi prethodnog stava, ugovor o osiguranju ne pokriva štete zbog rizika rata i terorizma za:
  - a) državne vazduhoplove definirane u skladu s Čikaškom konvencijom,
  - b) vazduhoplovne modele kojima MTOM iznosi do 20 kg,
  - c) letjelice koje polijeću s nogu pilota (uključujući motorne paraglajdere i zmajeve),
  - d) vezane balone,
  - e) papirne zmajeve,
  - f) padobrane (uključujući vučene padobrane),
  - g) vazduhoplove, uključujući jedrilice, kojima MTOM iznosi do 500 kg, i mikrolake vazduhoplove koji se:
    - koriste u nekomercijalne svrhe ili
    - koriste za obuku vozača vazduhoplova lokalno, koji ne uključuje prelazak državne granice.

Obim pokrića

Član 4.

1. Osiguravač je u obavezi da naknadi štetu koju pretrpe treća lica i putnici u štetnom događaju koji je u neposrednoj uzročnoj vezi sa upotrebom i korištenjem vazduhoplova, i to u slučajevima predviđenim zakonskim propisima i ovim Uslovima.
2. Najniža ugovorena osigurana suma po jednom štetnom događaju utvrđena je u Zakonom predviđenom iznosu i predstavlja gornju granicu obaveze Osiguravača za sva davanja po jednom vazduhoplovu za sve štete nastale kao posljedica jednog štetnog događaja (osiguranog slučaja).
3. Više vremenski povezanih šteta predstavljaju jedan osigurani slučaj, ukoliko nastanu iz istog razloga.
4. Obaveznim osiguranjem odgovornosti vlasnika ili korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima nisu pokrivene štete:
  - a) koje pretrpi vođa vazduhoplova, pilot, član posade osiguranog vazduhoplova i ostali radnici osiguranika ili lica koja rade u ime osiguranika, za vrijeme obavljanja dužnosti ili bilo kakvog rada u, na i oko osiguranog vazduhoplova,
5. Obaveznim osiguranjem odgovornosti vlasnika ili korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima nisu pokrivene štete:
  - a) na imovini osiguranika (vlasnika ili korisnika vazduhoplova), odnosno imovini u njegovoj upotrebi,
  - b) štete koje pretrpe putnici za vrijeme trajanja leta.

Isključeni rizici

Član 5.

Osiguravač neće naknaditi štetu u sledećim slučajevima:

- 1) štete nastale zbog neposrednog ili posrednog djelovanja nuklearne energije ili zračenja i ako je šteta nastala za vrijeme prevoza nuklearnih ili radioaktivnih materijala,
- 2) štete nastale zbog ratnih operacija, neprijateljstava ili ratu sličnih radnji, građanskog rata, minama, torpedima, bombama ili drugim ratnim oružjem,

- pobuna ili terorističkog čina, građanskih nemira, nasilja ili drugih sličnih događaja, sabotaža ili terorizma i ostalim sličnim mjerama,
- 3) štete nastale zbog upotrebe vazduhoplova za vrijeme dok je vazduhoplov bio mobilisan i to od trenutka preuzimanja od strane nadležnih organa do trenutka vraćanja vazduhoplova vlasniku,
  - 4) štete nastale zbog upotrebe vazduhoplova na sportskim priredbama (takmičenjima) ili aeromitinzima, gdje je cilj postizanje najveće ili najveće prosječne brzine, odnosno na vježbama za takve priredbe, kao i prilikom izvođenja akrobatskih, rekordnih i sličnih letova, koji predstavljaju specijalne rizike,
  - 5) štete od nepoznatih počinitelja i štete koje se mogu pripisati djelovanju više sile,
  - 6) dok se vazduhoplov nalazi van geografskih granica navedenih u polisi,
  - 7) ostvarivanjem hemijskog rizika, prilikom upotrebe vazduhoplova za aviotretiranje poljoprivrednih i šumskih površina,

Pravo regresa

Član 6.

Osiguravač ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete i stvarnih i opravdanih troškova od lica odgovornog za štetu ako je šteta nastala zbog:

1. toga što je lice koristilo vazduhoplov u svrhu za koju nije namjenjen,
2. za vrijeme dok je vazduhoplovom upravljalo lice koje nema odgovarajuću dozvolu za upravljanje konkretnom vrstom vazduhoplova (u skladu sa zakonskim propisima), izuzev dok se vazduhoplov vozi po zemlji, a njime upravljaju ovlašćeni mehaničari-kvalifikovani, koji nisu predviđeni za let,
3. toga što je lice koristio vazduhoplov za vrijeme trajanja izrečenih mjera bezbjednosti, odnosno zaštitnih mjera u saobraćaju (potpuna ili djelimična zabrana upravljanja ili slično),
4. toga što je u trenutku nastanka osiguranog slučaja, lice koje je upravljalo vazduhoplovom bilo pod uticajem alkohola ili psihoaktivnih supstanci, ili u psiho-fizičkom stanju u kojem nije u mogućnosti da upravlja vazduhoplovom i to:
  - smatra se da je lice pod dejstvom alkohola ukoliko se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da je udio alkohola veći od zakonom dozvoljenog,
  - ako lice koje je upravljalo vazduhoplovom, odbije da se podvrgne ispitivanju alkoholisanosti ili uticaja opojnih droga, te drugih opojnih supstanci, smatraće se da je pod dejstvom istih,
5. toga što je lice koje je upravljalo vazduhoplovom štetu prouzrokovalo namjerno,
6. ako je pobjegao sa lica mjesta štetnog događaja,
7. lice koje je upravljalo vazduhoplovom počinio prekršaj u krajnoj nepažnji,
8. ukrcajem većeg broja putnika ili veće količine tereta od kapaciteta, odnosno od maksimalnog dozvoljenog opterećenja vazduhoplova,
9. korišćenjem terena – aerodroma – letilišta koja nemaju odobrenje nadležnih vazduhoplovnih organa za slijetanje i polijetanje, izuzev u slučaju više sile ili ako je takvu odluku donio pilot koji ima odgovarajuće ovlašćenje vazduhoplovnih organa za donošenje takvih odluka,

Osiguravač ima pravo na naknadu najviše do iznosa 12 prosječnih neto plata u Federaciji prema poslednjem objavljenim podacima na dan isplate štete u slučajevima iz stava (1) tačka 1, 2, 3, 4, 6, 8 i 9, a u slučaju iz stava (1) tačka 5 i 7 u cijelosti.

Teritorijalno važenje osiguranja

Član 7.

Osiguranje po ovim Uslovima obuhvata letove koji se obavljaju pod normalnim uslovima i okolnostima u vazдушnom prostoru Evrope.

Primjena zakona

Član 8.

Na pitanja odgovornosti vlasnika vazduhoplova za štetu koju prouzrokuje trećim licima i putnicima koja nisu uređena ovim Uslovima, shodno se primjenjuju odredbe iz Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službene novine Federacije BiH“, broj 57/20), odredbe propisa kojima se uređuje vazduhoplovstvo u BiH, kao i odredbe ostalih pozitivnih zakonskih propisa.

III. Odgovornost operatora drona i/ili vlasnika drona za štetu prema trećim licima na zemlji na teritoriji BiH

Član 9.

1. Pojedini izrazi u ovom dijelu Uslova, imaju sljedeća značenja:
- 1) **Osiguravač** – Akcionarsko društvo za osiguranje „Drina osiguranje“ Milići, Filijala Tuzla sa kojom je zaključen ugovor o osiguranju,
- 2) **Ugovarač osiguranja** – lice koje sa Osiguravačem zaključi ugovor o osiguranju u skladu sa ovim Uslovima,
- 3) **Osiguranik** – lice (vlasnik ili operator drona) čija se odgovornost pokriva u skladu sa odredbama Pravilnika o uslovima za izvođenje letačkih operacija dronovima („Službeni glasnik BiH“, broj 51/20, u daljem tekstu: Pravilnik) i odredbama ovih Uslova,
- 4) **Treće lice** – svako pravno ili fizičko lice, osim lica čija je odgovornost pokrivena osiguranjem,
- 5) **Osigurana suma** – iznos do kojega se pokriva odgovornost osiguranika i predstavlja maksimalnu obavezu društva za osiguranje po jednom štetnom događaju,
- 6) **Premija** – novčani iznos koji Ugovarač osiguranja plaća Osiguravaču po osnovu ugovora o osiguranju,
- 7) **Nesrećni slučaj (nesreća)** – događaj u odnosu na koji se zaključuje ugovor o osiguranju, koji mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja/treće osobe, a koji bi mogao dovesti do ostvarenja odštetnog zahtjeva uslijed nastupanja osiguranog slučaja,
- 8) **Korisnik osiguranja** – lice kome se vrši isplata osigurane sume, odnosno naknade,
- 9) **Polisa** – potvrda, odnosno isprava o ugovoru o osiguranju i služi kao dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju,
- 10) **Vazduhoplov na daljinsko upravljanje** - je svaki vazduhoplov bez posade, kojim se vrše operacije i kontrolisani let ili je izrađen da vrši autonomni let uz pomoć daljinskog upravljača,
- 11) **Vazduhoplovni sistem na daljinsko upravljanje** - sistem koji je namijenjen za izvođenje letova vazduhoplovom bez pilota, a kojim se upravlja i izvršava kontrolisani let od strane računara koji se nalazi u vazduhoplovu ili uz pomoć daljinskog upravljača na zemlji. Sistem se sastoji od vazduhoplova na daljinsko upravljanje i drugih komponenti koje su neophodne za izvršavanje kontrolisanog leta od strane jedne ili više osoba,
- 12) **Oprema za daljinsko upravljanje dronom** - predstavlja bilo koji instrument, opremu, mehanizam, uređaj, pribor, softver ili dodatnu opremu koja je neophodna za bezbjedno vršenje operacija dronom,

- 13) **Vazduhoplovni model** - predstavlja vazduhoplov na daljinsko upravljanje ili sistem vazduhoplova na daljinsko upravljanje čija masa na polijetanju nije veća od 25 kg, ne računajući gorivo za let, a na koji se ne primjenjuju odredbe Čikaške konvencije, i koji je izrađen samogradnjom,
- 14) **Dron** - je opšti termin za bilo koji vazduhoplov na daljinsko upravljanje ili sistem vazduhoplova na daljinsko upravljanje;
- 15) **Geografska ograničenja** - znači nivo ograničenja vazdušnog prostora koji je definisan kroz bazu podataka elektronskih karata ili je objavljen od strane nadležnih tijela,
- 16) **Funkcija prostornog obavještanja (geoawareness)** - predstavlja funkciju koja upozorava operatora drona na potencijalno kršenje ograničenja u vazdušnom prostoru i obezbjeđuje dovoljno informacija, kao i odgovorajuće upozorenje kako bi operator drona preduzeo određene aktivnosti u cilju sprečavanja narušavanja ograničenja koja su definisana u vazdušnom prostoru,
- 17) **Vlasnik drona** - znači bilo koje fizičko ili pravno lice koje se upisuje u evidenciju drona kao vlasnik drona,
- 18) **Operator drona** - fizičko lice koje bezbjedno izvršava kontrolisani let dronom,
- 19) **Autonomni let** - predstavlja let dronom tokom kojeg operator drona unaprijed zadaje putanju leta ili nema mogućnost da putem daljinskog upravljača kontroliše letenje,
- 20) **Naseljeno mjesto** - je bilo koja zona u gradu, mjestu ili naselju koja se koristi za stanovanje, komercijalne ili rekreativne svrhe,
- 21) **Jedinica za upravljanje vazdušnim prostorom (AMS)** - Jedinica zadužena za operativno upravljanje vazdušnim prostorom (nivo 2), odnosno predtaksički nivo,
- 22) **Let u vidnom polju** - podrazumijeva da se mora održavati vizuelni kontakt sa dronom tokom trajanja leta. To znači da nije dozvoljeno letenje drona unutar oblaka ili magle, kao i iza drveća, zgrada ili drugih prepreka. Tokom leta drona u vidnom polju nije dozvoljena upotreba sredstava za povećanje (poboljšanje) vidljivosti, kao što su dvogledi, teleskopi ili objektivni, izuzev naočala i sunčanih naočala;
- 23) **Vidno polje** - podrazumijeva liniju vidljivosti do 120 m vertikalne vidljivosti i do 500 m horizontalne vidljivosti, u zavisnosti od veličine drona,
- 24) **Masa na polijetanju** - predstavlja ukupnu masu drona na daljinsko upravljanje neposredno prije polijetanja,
- 25) **Skup ljudi** - predstavlja ljude koji su se okupili na predviđenom prostoru, a u svrhu prisustvovanja ili učestvovanja u organizovanom događaju (koncerti, demonstracije, proslave, svadbe, sportski i rekreativni centri i sl.),
- 26) **Visina leta** - predstavlja visinu na kojoj dron leti mjereno u odnosu na teren iznad kog leti (AGL),
- 27) **Tehnička dokumentacija** - podrazumijeva dokument koji izdaje proizvođač drona, a koji sadrži tehničke specifikacije drona, kao što su: masa, brzina leta, visina leta, autonomija leta, dimenzije drona, operativna ograničenja i dr,
- 28) **Evidencija drona** - potvrda o izvršenom upisu drona u evidenciju,
- 29) **Potvrda o poznavanju vazduhoplovnih propisa za operatora drona** - dokument kojim operator drona dokazuje da je uspješno položio ispit,
- 30) **Direkcija za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine** (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation) - nadležna vazduhoplovna vlast Bosne i Hercegovine,
- 31) **Pružalac usluga vazdušne plovidbe** - bilo koje pravno ili fizičko lice koje pruža usluge vazdušne plovidbe za opšti vazdušni saobraćaj, uključujući i organizaciju koja je podnijela zahtjev za dobijanje sertifikata za pružanje tih usluga,

- 32) **Nekomercijalne operacije** - letenje dronom za sopstvene potrebe i rekreativno,
- 33) **Komercijalne operacije** - letenje dronom u svrhu snimanja (video ili fotografisanje) iz vazduha za potrebe drugih ili korišćenja materijala u komercijalne ili reklamne svrhe,
- 34) **Izvođenje radova iz vazduha dronom** - letenje dronom u svrhu izvođenja radova iz vazduha dronom (aero-foto snimanje, termovizijsko snimanje, istraživački letovi, ispitivanje iz vazduha i sl.) za sopstvene potrebe ili naknadu,
- 35) **Let drona** - obuhvata vrijeme od pripreme za let dronom, letenje drona i završetka leta drona,
- 36) **Zatvoreni objekat** - predstavlja objekat sa krovom i spoljnim zidovima, kao samostalna cjelina ili bilo koji drugi objekat (djelimično ili potpuno pod zemljom) koji kao cjelina pruža zaštitu od vremenskih i spoljašnjih uticaja,
- 37) **Aerodrom** - definisani prostor na kopnu ili vodi (uključujući zgrade, instalacije i opremu) namijenjen, u cjelosti ili djelimično, za dolazak, odlazak i kretanje vazduhoplova po tlu,
- 38) **Letilište** - je određeni prostor na zemlji (uključujući objekte, opremu i instalacije) namijenjen za polijetanje, slijetanje, kretanje po zemlji i smještaj letjelica, opreme i osoblja radi sprovođenja sportskih, privrednih i drugih vazduhoplovnih aktivnosti.
2. Skraćenice koje se upotrebljavaju u ovom dijelu Uslova imaju sljedeće značenje:
- a) AGL (Above Ground Level) - Visina iznad terena;
  - b) BHDCA (Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation) - Direkcija za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine;
  - c) CTR (Control Zone) - Kontrolisana zona;
  - d) EASA (European Aviation Safety Agency) - Evropska agencija za bezbjednost vazdušne plovidbe;
  - e) AMS (Airspace Management Cell) - Jedinica za upravljanje vazдушnim prostorom.

Opšte odredbe

Član 10.

1. Po odredbama ovog dijela Uslova, osigurava se odgovornost operatora drona i/ili vlasnika drona za štetu prema trećim licima na zemlji na teritoriji BiH.
2. Osiguranjem je pokrivena odgovornost operatora drona i/ili vlasnika drona za štete prema trećim licima, i to:
  - a) za slučaj smrti
  - b) za slučaj tjelesnih povreda,
  - c) za slučaj štete na imovini trećih lica.

Područje primjene

Član 11.

1. Odredbe ovog dijela Uslova primjenjuju se na dronove čija je maksimalna masa pri polijetanju manja ili jednaka 25 kg.
2. Odredbe ovog dijela Uslova se ne primjenjuju na dronove koji se koriste za potrebe državnih organa (vojska, policija, služba traganja i spasavanja, carina, bezbjednosno-obavještajne službe i slično).
3. Odredbe ovog dijela Uslova se ne primjenjuju na dronove čija je maksimalna masa pri polijetanju manja ili jednaka 0.248 kg, kao i na letenje dronova unutar zatvorenih objekata.

Obim pokrića

Član 12.

1. Osiguravač je u obavezi da naknadi štetu koju pretrpe treća lica u štetnom događaju koji je u neposrednoj uzročnoj vezi sa upotrebom i korištenjem drona, i to u slučajevima predviđenim Pravilnikom i ovim Uslovima.
2. Ugovorena osigurana suma po jednom štetnom događaju predstavlja gornju granicu obaveze Osiguravača za sva davanja po jednom dronu za sve štete nastale kao posljedica jednog štetnog događaja (osiguranog slučaja). Obaveza Osiguravača po jednom štetnom događaju ne može preći iznos predviđen polisom osiguranja (suma osiguranja).
3. Osiguranjem odgovornosti operatora drona i/ili vlasnika drona od odgovornosti za štetu prema trećim licima nisu pokrivenne štete koje pretrpi osiguranik (operator ili vlasnik drona), članovi koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu i lica koje on zakonski izdržava u trenutku nastupanja osiguranog slučaja.

NEKOMERCIJALNE OPERACIJE Zone operacija i operativna ograničenja

Član 13.

1. Nekomercijalno letenje dronom je dozvoljeno samo danju i unutar vidnog polja operatora drona.
2. U nekomercijalnom letenju, letenje dronom nije dozvoljeno:
  - a) iznad ljudi, životinja, objekata, vozila, plovila, puteva, željezničkih pruga, vodenih puteva, dalekovoda ili drugih vazduhoplova na daljinsko upravljanje na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 30 m;
  - b) iznad skupa ljudi na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 50 m;
  - c) iznad industrijskih zona, ambasada, objekata državnih službi i institucija, kao i drugih objekata koji su od javnog značaja na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 500 m;
  - d) unutar aerodromske zone ili zone CTR, u zavisnosti šta je veće, kao ni unutar prilazne i odletne ravni;
  - e) unutar zone letilišta; i
  - f) unutar zone koja je definisana za vazduhoplovne priredbe.
3. Maksimalna dozvoljena visina letenja drona je do 30 m AGL.
4. Izuzeto od stava 2. tačka d), letenje dronom se može odvijati na udaljenosti dronom najmanje 1.5 km od aerodroma, a maksimalna dozvoljena visina letenja drona je do 30 m AGL, uz obaveznu rezervaciju prostora kod Jedinice za upravljanje vazдушnim prostorom.
5. Izuzeto od stava 2. tačka e) ovog člana, letovi se mogu obavljati samo uz prethodno odobrenje operatora letilišta.
6. Izuzeto od stava 2. tačka f) ovog člana, letovi se mogu obavljati samo uz prethodno pisanu saglasnost rukovodioca vazduhoplovne priredbe.
7. Operator drona mora da bude upoznat sa operativnim ograničenjima koja su definisana u tehničkoj dokumentaciji i da se pridržava istih.
8. Prije početka leta operator drona mora biti usklađen i sa Prilogom 1 Pravilnika.

Zabranjene zone letenja i zabranjene operacije

Član 14.

1. Pri nekomercijalnom letenju drona nije dozvoljeno:
  - a) vuča i izbacivanje predmeta;

- b) raspršivanje i izbacivanje tečnosti;
  - c) upravljanje dronom sa ili iz objekta u pokretu;
  - d) upravljanje istovremeno sa više dronova.
2. Nije dozvoljeno nekomercijalno letenje dronom iznad vojnih objekata i vojnih zona, kao i na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 500 m.
  3. Nije dozvoljeno nekomercijalno letenje dronom sa terena unutar pojasa zaštitnog područja, a koji se nalazi unutar 300 m od granične linije u dubini teritorije BiH.

KOMERCIJALNE OPERACIJE

Zone operacija i operativna ograničenja

Član 15.

1. Komercijalno letenje dronom se vrši samo danju, unutar vidnog polja, pri čemu operator drona mora biti upoznat sa okolinom u kojoj leti, obezbijediti previđeno mjesto za slijetanje i isto vidljivo obilježiti (u slučaju autonomnog slijetanja). Ukoliko se operacije dronom vrše izvan vidnog polja, horizontalno rastojanje ne smije biti veće od 1000 m.
2. Vlasnik drona mora Direkciji za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine (BHDCA) podnijeti zahtjev za upis drona u evidenciju, posjedovati važeću polis osiguranja i postupati u skladu sa tehničkom dokumentacijom, kako u pogledu operacija, tako i u pogledu održavanja.
3. Za letenje u noćnim uslovima dron mora biti obilježen svjetlosnom signalizacijom, letenje dronom se vrši isključivo unutar vidnog polja, a predviđeno mjesto za slijetanje mora biti u neposrednoj blizini operatora drona (u slučaju autonomnog slijetanja) i maksimalna visina nije veća od 30 m AGL. Nije dozvoljeno letenje iznad grupe ljudi, objekata od značaja i slično.
4. U ovoj kategoriji operacija nije dozvoljeno letenje dronom:
  - a) iznad ljudi, životinja, objekata, vozila, plovila, puteva, željezničkih pruga, vodenih puteva, dalekovoda ili drugih vazduhoplova na daljinsko upravljanje, na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 30 m, pri čemu operator drona ne smije da naruši privatnost, bezbjednost letenja (Safety) i bezbjednost;
  - b) iznad skupa ljudi na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 20 m;
  - c) iznad industrijskih zona, ambasada, objekata državnih službi i institucija, kao i drugih objekata koji su od javnog značaja na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 100 m;
  - d) unutar aerodromske zone na udaljenosti manjoj od 1.5 km od aerodroma ili zone CTR, samo uz prethodnu saglasnost nadležne kontrole letenja ili Jedinice za upravljanje vazдушnim prostorom (AMS), pri čemu je operator drona obavezan da se pridržava uslova saglasnosti, dok unutar prilazne i odletne ravni nije dozvoljeno letenje dronom bez posebnog odobrenja BHDCA;
  - e) unutar zone letilišta; i
  - f) unutar zone koja je definisana za vazduhoplovne priredbe.
5. Maksimalna dozvoljena visina letenja drona je do 120 m AGL ili najviše do 50 m iznad prepreke (zgrada ili drugi objekti), u zavisnosti šta je veće.
6. Izuzeto od stava 4. tačka e) ovog člana, letenje dronom se može obavljati samo uz prethodno odobrenje operatora letilišta, pri čemu odobrenje mora biti u pisanoj formi (dokument, elektronska pošta i sl.).
7. Izuzeto od stava 4. tačka f) ovog člana, letenje se može obavljati samo uz prethodnu saglasnost rukovodioca vazduhoplovne priredbe.

8. Operator drona mora biti upoznat sa operativnim ograničenjima koja su definisana u tehničkoj dokumentaciji i da se pridržava istih.
9. Prije početka leta dronom, operator drona mora biti usklađen i sa Prilogom 2 i 4 Pravilnika, ukoliko je primjenjivo.

Zabranjene zone letenja i zabranjene operacije

Član 16.

1. Tokom letenja drona nije dozvoljeno:
  - a) vuča i izbacivanje predmeta;
  - b) raspršivanje i izbacivanje tečnosti;
  - c) upravljanje dronom sa ili iz objekta u pokretu;
  - d) upravljanje istovremeno sa više dronova.
2. Nije dozvoljeno letenje dronom iznad vojnih objekata i vojnih zona, kao i na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 500 m; letovi dronom se mogu obavljati samo uz prethodno odobrenje Ministarstva odbrane.
3. Nije dozvoljeno letenje dronom sa terena unutar pojasa zaštitnog područja, a koji se nalazi unutar 300 m od granične linije u dubini teritorije BiH, ukoliko operator drona ili vlasnik drona nije pribavio prethodnu saglasnost Granične policije BiH.

Odstupanja

Član 17.

1. U slučaju da operator drona, prilikom letenja dronom, zbog okoline i okolnih prepreka nije u mogućnosti da se pridržava propisanih horizontalnih rastojanja, koja su definisana članom 14. stav 4. tačka a) i b), može da leti dronom na manjem horizontalnom rastojanju, ali ne manjem od 5 m, pri čemu visina letenja ne smije biti veća od 20 m AGL.
2. Ukoliko operator drona namjerava da odstupa od bilo kog drugog operativnog ograničenja koje je navedeno u članu 14. i 15. ovih Uslova, mora prethodno da pribavi posebno odobrenje BHDCA.
3. Prilikom podnošenja zahtjeva za operativno odstupanje, vlasnik drona i/ili operator drona mora da izvrši procjenu rizika i da predloži mjere za ublažavanje rizika.

IZVOĐENJE RADOVA IZ VAZDUHA

Operativna ograničenja, zona operacija i vrsta aktivnosti

Član 18.

1. Letenje dronom u svrhu izvođenja radova iz vazduha dronom može se izvoditi unutar vidnog polja ili izvan vidnog polja, bez obzira na kategoriju drona.
2. Radovi iz vazduha dronom mogu da se vrše i na visinama koje su preko 120 m AGL i na udaljenosti manjoj od 1.5 km od aerodroma, ali uz obaveznu saglasnost nadležne kontrole letenja ili Jedinice za upravljanje vazдушnim prostorom (AMS) i odobrenje BHDCA, bez obzira da li se letenje dronom vrši u kontrolisanom ili nekontrolisanom vazдушnom prostoru.
3. Letenje dronom se mora vršiti u skladu sa priručnikom za izvođenja operacija dronom, a koji mora biti propisan od strane vlasnika i/ili operatora drona.
4. Priručnik za izvođenje operacija dronom mora biti odobren od strane BHDCA, na osnovu kojeg BHDCA izdaje Operativno odobrenje za radove iz vazduha dronom.
5. Operator drona mora posjedovati Potvrdu o poznavanju vazduhoplovnih propisa za operatora drona.
6. U ove operacije spadaju:

- I. Aero-fotografsko snimanje;
  - II. Snimanje termalnim kamerama;
  - III. Ispitivanje iz vazduha;
  - IV. Istraživački letovi; i
  - V. Druge slične operacije.
7. Ukoliko operator drona nije ujedno i vlasnik drona, operator drona mora posjedovati dokaz da je imenovan od strane vlasnika drona za vršenje operacija.
  8. Za letenje u noćnim uslovima dron mora biti obilježen svjetlosnom signalizacijom, bez obzira na kategoriju drona.
  9. Operator drona, prije početka izvođenja radova iz vazduha dronom, mora se uskladiti sa zahtjevima sadržanim u Prilogu 3 i 4 Pravilnika.

Letenje u zabranjenim zonama i zabranjene operacije

Član 19.

1. Tokom letenja drona nije dozvoljeno:
  - a) vuča i izbacivanje predmeta, kao i nošenje predmeta koji nisu sastavni dio drona, osim ako nije odobreno Operativnim odobrenjem;
  - b) raspršivanje i izbacivanje tečnosti, osim ako nije odobreno Operativnim odobrenjem;
  - c) upravljanje dronom sa ili iz objekta u pokretu;
  - d) upravljanje istovremeno sa više dronova.
2. Nije dozvoljeno izvođenje radova iz vazduha dronom iznad vojnih objekata i vojnih zona; letovi dronom se mogu obavljati samo uz prethodno odobrenje Ministarstva odbrane.
3. Letenje dronom sa terena unutar pojasa zaštitnog područja, a koji se nalazi unutar 300 m od granične linije u dubini teritorije BiH, nije dozvoljeno ukoliko operator drona ili vlasnik drona nije pribavio prethodnu saglasnost Granične policije BiH i Jedinice za upravljanje vazдушnim prostorom (AMS).
4. Za sve prethodno navedeno, pored saglasnosti i odobrenja od strane zainteresovanih strana, operator drona ili vlasnik drona mora pribaviti odobrenje BHDCA.

Isključeni rizici

Član 20.

Osiguravač neće naknaditi štetu u sledećim slučajevima:

- 8) štete nastale zbog neposrednog ili posrednog djelovanja nuklearne energije ili zračenja i ako je šteta nastala za vrijeme prevoza nuklearnih ili radioaktivnih materijala,
- 9) štete nastale zbog ratnih operacija, neprijateljstava ili ratu sličnih radnji, građanskog rata, minama, torpedima, bombama ili drugim ratnim oružjem, pobuna ili terorističkog čina, građanskih nemira, nasilja ili drugih sličnih događaja, sabotaza ili terorizma i ostalim sličnim mjerama,
- 10) štete nastale zbog upotrebe drona za vrijeme dok je dron bio mobilisan i to od trenutka preuzimanja od strane nadležnih organa do trenutka vraćanja drona vlasniku,
- 11) štete nastale zbog upotrebe drona na sportskim priredbama (takmičenjima), gdje je cilj postizanje najveće ili najveće prosječne brzine, odnosno na vježbama za takve priredbe, kao i prilikom izvođenja akrobatskih, rekordnih i sličnih letova,
- 12) štete od nepoznatih počinitelaca i štete koje se mogu pripisati djelovanju više sile.

Pravo regresa

Član 21.

Osiguravač ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete i stvarnih i opravdanih troškova od lica odgovornog za štetu ako je šteta nastala zbog:

- 1) leta dronom izvan rezervisanog vazdušnog prostora,
- 2) štete zbog direktnog ili indirektnog namjernog postupka ili zbog grube nepažnje osiguranika,
- 3) preopterećenja drona,
- 4) štete nastale zbog neodržavanja, zapuštenosti, istrošenosti i dotrajalosti drona,
- 5) štete nastale direktno ili indirektno zbog nedostatka (mane) ili zbog nesposobnosti drona za let. Pod nesposobnošću za let podrazumijeva se opšta nesposobnost drona ili njegova nesposobnost za određeno putovanje, a koji je posljedica tehničkih nedostataka (za koje je osiguranik morao znati prilikom upotrebe uobičajene pažnje), nedovoljne opremljenosti, nepridržavanja tehničkih zahtjeva i uslova koji su propisani od strane proizvođača u pogledu održavanja drona, otklanjanja kvarova i nedostataka ili neprovođenja odredbi o zaštitnim mjerama i drugih sličnih razloga.
- 6) toga što operator drona nema potvrdu o poznavanju propisa iz civilnog vazduhoplovstva BiH za operatora drona, osim za nekomercijalne operacije dronom za kategoriju drona A1 mase od 0,249kg do 1 kg,
- 7) toga što je u trenutku nastanka osiguranog slučaja, operator drona bio pod uticajem alkohola ili psihoaktivnih supstanci, ili u psiho-fizičkom stanju u kojem nije u mogućnosti da upravlja dronom i to:
  - smatra se da je lice pod dejstvom alkohola ukoliko se analizom krvi ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da je udio alkohola veći od zakonom dozvoljenog,
  - ako se operator drona odbije podvrgnuti ispitivanju alkoholisanosti ili uticaja opojnih droga, te drugih opojnih supstanci, smatraće se da je pod dejstvom istih
- 8) uslijed korištenja drona izvan dozvoljene zone operacija ili uslijed kršenja operativnih ograničenja definisanih Pravilnikom i ovim Uslovima,
- 9) uslijed korištenja drona u zabranjenim zonama letenja ili u zabranjenim operacijama definisanim Pravilnikom i ovim Uslovima,
- 10) uslijed korištenja drona izvan vrste aktivnosti koja je definisana Pravilnikom i ovim Uslovima (ovo isključenje se odnosi samo kod kategorije operacija izvođenja radova iz vazduha),
- 11) uslijed neispunjavanja odnosno kršenja uslova i zahtjeva za pojedinu kategoriju operacija dronom, a koji su definisani u prilogima Pravilnika.

Član 22.

1. Isplatom naknade iz člana 20. ovih Uslova na osiguravača, u granicama isplaćene naknade, prelaze sva prava koja osiguranik ima prema trećim licima odgovornim za nastalu štetu.
2. Osiguranik je dužan da obezbijedi pravo na naknadu štete od lica odgovornog za štetu i da ga na zahtjev Osiguravača prenese na njega, kao i da pruži Osiguravaču pomoć u ostvarenju tog prava.
3. Ukoliko je prelaz prava na Osiguravača djelimično ili u cjelosti onemogućen krivicom osiguranika, Osiguravač se u odgovarajućoj mjeri oslobađa svojih obaveza prema osiguraniku.

Rezervacija vazdušnog prostora

Član 23.

Operator drona podnosi zahtjev za rezervaciju vazdušnog prostora Jedinici za upravljanje vazdušnim prostorom (AMS) Agencije za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi BiH (BHANSA) na propisanom obrascu koji se nalazi na zvaničnoj internet stranici BHANSA-e, pri čemu AMS izdaje saglasnost i definiše uslove pod kojim operator drona može da koristi zahtijevani vazdušni prostor.

Teritorijalno važenje osiguranja

Član 24.

Osiguranje po ovim Uslovima pokriva štete prema trećim licima na zemlji na teritoriji BiH.

Primjena zakona

Član 25.

Na pitanja odgovornosti operatora drona i/ili vlasnika drona za štetu prema trećim licima koja nisu uređena ovim Uslovima, shodno se primjenjuju odredbe iz Pravilnika o uslovima za izvođenje letačkih operacija dronovima („Službeni glasnik BiH“, broj 51/20), kao i odredbe ostalih pozitivnih zakonskih propisa.

IV. Zajedničke odredbe

Zaključenje ugovora o osiguranju

Član 26.

1. Ugovor o osiguranju zaključen je kada Ugovarač osiguranja i Osiguravač potpišu polisu osiguranja.
2. Ugovor o osiguranju i svi dodaci ugovoru važe samo ako su zaključeni u pisanom obliku.

Obaveza osiguranika

Član 27.

1. Osiguranik je dužan da:
  - 1) da za vrijeme trajanja osiguranja ne preduzima, bez saglasnosti Osiguravača, nikakve radnje kojima se povećava rizik i da takve radnje ne dozvoli trećim licima,
  - 2) da za osigurani vazduhoplov/dron vodi sve, zakonskim i drugim propisima predviđene, isprave i knjige i da ih na zahtjev Osiguravača dostavi na uvid,
  - 3) da se prema vazduhoplovu/dronu odnosi sa pažnjom dobrog privrednika i preduzima sve potrebne mjere u cilju obezbjeđenja njegove sigurnosti,
  - 4) da preduzme, po mogućnosti u saglasnosti sa Osiguravačem sve razumne mjere u cilju izbjegavanja, odnosno smanjenja šteta,
  - 5) da o nastalom gubitku ili šteti odmah obavijesti Osiguravača i preduzme mjere u cilju obezbjeđenja oštećenog vazduhoplova/drona, njegove opreme i pribora,
  - 6) da dostavi Osiguravaču na uvid svu dokumentaciju i podatke o mjestu nesreće i njenim okolnostima,
  - 7) da odmah obavijesti Osiguravača ukoliko se protiv njega ili lica za koje odgovara vodi kazneni postupak ili spor ili ako je protiv njega podnijeta optužnica i o tome dostavi svu dokumentaciju,
  - 8) da, na njegov zahtjev, vođenje eventualnog pravnog spora prepusti Osiguravaču.
2. Ugovarač osiguranja/osiguranik dužan je prijaviti osiguravaču prilikom zaključenja ugovora sve okolnosti koje su od značaja za ocjenu rizika, a koje su mu poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate.

3. Osiguranik nema pravo da bez saglasnosti osiguravača prizna svoju odgovornost za nastalu štetu ili da zaključi poravnanje. Ako prizna svoju odgovornost za nastalu štetu bez saglasnosti osiguravača ili zaključi poravnanje, takvo priznanje odnosno poravnanje, ne obavezuje osiguravača, osim u slučaju kada se naknadno utvrdi da je osiguranik stvarno odgovoran za nastalu štetu, odnosno da je iznos poravnjanja osnovan.

Obaveza Osiguravača

Član 28.

- 1) Osiguravač je dužan riješiti odštetne zahtjeve u zakonskim rokovima.
- 2) Po prijavi oštećenog lica Osiguravač je dužan utvrditi pravni osnov i visinu naknade štete u roku od 30 dana od dana kompletiranja zahtjeva, uz dostavljanje obrazložene ponude, isplatiti utvrđenu naknadu u daljem roku od 14 dana.
- 3) Ako se nisu stekli uslovi za davanje obrazložene ponude iz stava 2. ovog člana Osiguravač je dužan da u roku od 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, oštećenom licu /korisniku osiguranja uputiti osnovan odgovor ako su odgovornost za naknadu štete ili visina odštete sporne.
- 4) Osiguravač je u obavezi isplatiti nesporni iznos naknade odštete kao avans u roku iz stava 2. ovog člana.
- 5) Oštećeno lice ima pravo da u roku od 15 dana, računajući od dana prijema obrazložene ponude/ osnovanog odgovora uložiti prigovor Osiguravaču.
- 6) Po prigovoru oštećenog lica odlučuje Komisija za postupanje po prigovorima u roku od 15 dana, računajući od dana prijema prigovora.
- 7) Osiguravač je dužan voditi brigu o zaštiti osiguranika od neosnovanih ili od pretjeranih odštetnih zahtjeva.
- 8) Osiguravač je ovlašten da u osiguranikovo ime daje sve izjave koje su prema njegovom mišljenju potrebne zbog naknade štete ili zbog zaštite od neosnovanih ili od pretjeranih zahtjeva.

Početak i prestanak osiguravajućeg pokrića

Član 29.

1. Ako drugačije nije ugovoreno, obaveza osiguravača iz ugovora o osiguranju počinje istekom posljednjeg tj. 24-tog časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao dan početka osiguranja, a prestaje istekom posljednjeg tj. 24-tog časa dana koji je u polisi osiguranja označen kao dan isteka trajanja osiguranja.
2. Osiguranje prema ovim Uslovima, zaključuje se na period od jedne godine, ukoliko se drugačije ne ugovori.

Način i rokovi obračuna i plaćanja premije

Član 30.

Premija se plaća odjednom i to unaprijed za cijelo ugovoreno trajanje osiguranja.

Član 31.

Promjena vlasnika osiguranog vazduhoplova/drona

- 1) Ako se za vrijeme trajanja osiguranja promijeni vlasnik vazduhoplova/ drona, novi vlasnik vazduhoplova/ drona dužan je zaključiti ugovor o osiguranju svoje odgovornosti za upotrebu vazduhoplova/ drona na kojem je stekao vlasništvo.

- 2) Osiguranik koji otuđi svoje vazduhoplov/ dron dužan je o tome obavijestiti Osiguravača u roku od 30 dana od dana otuđenja vazduhoplova/ drona i dostaviti potvrdu o odjavi vazduhoplova/ drona.
- 3) Ugovor o osiguranju vazduhoplova/ drona zaključen s prethodnim vlasnikom prestaje važiti u trenutku kada novi vlasnik vazduhoplova/ drona zaključi ugovor o osiguranju na svoje ime.
- 4) Prestankom važenja ugovora iz stava 3. ovog člana, osiguranik, prethodni vlasnik vazduhoplova/ drona, ima pravo na povrat dijela premije za neiskorišteni period osiguranja pod uslovom da je postupio u skladu sa stavom 2. ovog člana i u slučaju da u osiguranom periodu nije prouzrokovan štetni događaj.
- 5) Izuzetno od stava 3. ovog člana, ugovor o osiguranju vazduhoplova/ drona zaključen s prethodnim vlasnikom ostaje na snazi do isteka trajanja osiguranja, ukoliko novi vlasnik, u tom roku, nije zaključio ugovor o osiguranju vazduhoplova/ drona na svoje ime, u tom slučaju se po samom zakonu smatra da su prava i obveze, kao i odgovornost za upotrebu vazduhoplova/ drona, preneseni na novog vlasnika vazduhoplova/ drona danom zaključenja ugovora o prenosu vlasništva na vazduhoplova/ drona.
- 6) Kada se vlasnik promijeni po osnovu nasljeđivanja ili na osnovu ugovora o poklonu, ugovor o osiguranju ostaje na snazi.

Vraćanje premije

Član 32.

1. U slučaju promjene vlasnika ili odjave vazduhoplova/drona zbog rashodovanja ili krađe, osiguravač je u obavezi, na pisani zahtjev ugovarača osiguranja, vratiti neiskorišteni dio premije od dana odjave vazduhoplova/drona, ako se do dana odjave nije ostvario osigurani slučaj.
2. Prilikom obračuna neiskorišćenog dijela premije iz stava 1. ovog člana, primjenjuje se premijski sistem koji je vrijedio na dan ugovaranja osiguranja, a neiskorišćeni dio premije utvrđuje se postupkom „pro rata temporis“ na ugovorenu bruto premiju osiguranja, umanjenu na ime troškova provođenja osiguranja (režijski dodatak).

Rješavanje sporova

Član 33.

1. U slučaju spora između Ugovarača osiguranja, odnosno putnika/korisnika osiguranja i Osiguravača nadležan je sud prema sjedištu Osiguravača.
2. Kod vazduhoplova/dronova koji se reosiguravaju, u slučaju kolizije odredbi uslova koje je predvidio reosiguravač sa odredbama ovih Uslova, primjeniće se odredbe reosiguravača.

Završne odredbe

Član 34.

1. Uslovi za obavezno osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima stupaju na snagu i primjenjuju se na ugovore o osiguranju koji su zaključeni na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.
2. Ovi uslovi stupaju na snagu danom donošenja.
3. Danom stupanja na snagu i početkom primjene ovih Uslova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine prestaju da važe i da se primjenju Uslovi za osiguranje vlasnika

vazduhoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima
br. UO-07/2016 od 11.01.2016.godine.

Broj: UO-108/2020

Datum: 31.12.2020.godine

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

_____
mr Rajko Dukić

